

Gatentekst Thema 5 Het milieu

10

Als voorzitter van de Commissie Integraal Waterbeheer zet prins Willem Alexander zich in om Nederland veilig en bewoonbaar te houden.

Koninklijke Hoogheid, welkom...

Het afgelopen decennium is Nederland geconfronteerd met dreigende overstromingen, wateroverlast en waterschade. Hoe hebt u dat ervaren?

Willem Alexander:

Als een signaal dat we daar toch niet goed op waren voorbereid. We waren wereldnieuws in 1995. Er was toen een _____ kans dat de rivieren in Midden-Nederland zouden overstromen. De Nederlanders, die _____ dat ze de strijd met het water voorgoed hadden gewonnen, werden met de neus op de feiten gedrukt. Er moesten 200.000 mensen geëvacueerd worden, de _____ was zeer bedreigend. Gelukkig zijn er geen ernstige _____ gebeurd. Maar het heeft me wel duidelijk gemaakt dat er iets moet veranderen in onze benadering van het water.

Beantwoord vraag 1

Ja....Kan het geen toeval zijn geweest, die dreiging van overstromingen in 1995?

Willem Alexander:

Ik denk het niet. Wereldwijd nemen de problemen op het gebied van water in _____ tempo toe. In sommige gebieden is veel te veel water, in andere heerst een groot tekort. Vrijwel _____ is het water nog steeds te vuil. Nederland is traditioneel goed in waterbeheer. _____ deskundigheid wordt in de hele wereld geprezen. We zijn overal actief. Maar langzamerhand beginnen waterbeheerders te beseffen dat we de problemen toch beter op een _____ manier kunnen aanpakken, op een meer gevarieerde manier dan we de afgelopen 50 jaar hebben gedaan.

Beantwoord vraag 2

Wat is er dan misgegaan?

Willem Alexander:

Er is te veel ruimte van het water afgenomen. Dat is de _____ van het probleem. Er zijn steeds meer wegen aangelegd _____ er is

meer bebouwing. Waar asfalt ligt en bebouwing staat, kan het water de grond niet in. We hebben het _____ zo veel mogelijk ingesnoerd om het zo snel mogelijk te kunnen afvoeren naar zee. Rivieren en beekjes zijn gekanaliseerd, uiterwaarden en beddingen van de _____ zijn bebouwd. De kruik staat op barsten, zou je kunnen zeggen.

Beantwoord vraag 3

En, eh...stel nou dat we niks doen...

Willem Alexander:

Dan kan het fout gaan. We hebben te _____ plaats om een overvloed aan water op te vangen. Door de klimaatverandering gaan vermoedelijk steeds vaker grote hoeveelheden _____ vallen, meer nog dan nu. Bij het afvoeren van al dat water via de _____ kan het dan misgaan. We moeten ons voorbereiden _____ zulke situaties. We moeten nu kiezen waar een gebied bij hoog water eventueel onder water gezet kan worden, _____ de natuur zelf kiest.

Land prijsgeven aan water? Kunnen we niet gewoon hogere dijken bouwen?

Willem Alexander:

Natuurlijk kan dat, en het zal op sommige plekken een goede _____ zijn. Maar niet overal en altijd. Er is te lang gedacht dat we met technische middelen, met nog _____ dijken de zaken onder controle konden houden. Waar we naar toe moeten is een goede _____ van techniek en meewerken met de natuur. Het water moet meer ruimte krijgen.

Beantwoord vraag 4

Waar denkt u dan aan?

Willem Alexander:

Ik denk aan riviertjes en beken die kronkelen, en dijken die _____ verlegd.

Ik denk ook aan meer ruimte voor water in de _____. Vooral in de planning van nieuwbouwwijken is dat mogelijk. Een _____ wijk als Leidsche Rijn, bij Utrecht, is een goed voorbeeld. Het regenwater wordt daar zo _____ mogelijk in de wijk gehouden. Het wordt niet rechtstreeks in het riool geloosd, maar het krijgt de _____ weg te zakken in zogenoemde wadi's.

Eh... wadi's? ... wat zijn dat?

Willem Alexander:

Dat zijn een soort watergeulen, vanwaaruit het water weg kan _____ naar de vele sloten in de wijk.

Beantwoord vraag 5

Oké.. eh, nog even iets heel anders. Nederland wordt wel ‘het putje van Europa’ genoemd. Is het niet zo dat wij moeten dweilen, als in Frankrijk, België, Zwitserland of Duitsland de kraan openstaat?

Willem Alexander:

We zijn aan de bovenloop van de rivieren inderdaad _____ van onze buurlanden. Wanneer zij hoog water te snel afvoeren, kan dat hier in Nederland grote problemen veroorzaken.

En veel van hun vervuiling _____ uiteindelijk hier terecht, wat u ‘het putje van Europa’ noemt. Daarom werkt Nederland op het gebied van waterbeheer intensief samen met de buurlanden.

Met de andere oeverstaten van de Rijn _____ dat al 50 jaar.

Beantwoord vraag 6

Maar mag ik ook even een _____ punt noemen? Het is echt niet zo dat de rivieren alleen maar voor problemen zouden zorgen.

Wat bedoelt u?

Willem Alexander:

Nou, die rivieren voorzien ons bijvoorbeeld ook rijkelijk van _____ water. Hoewel wij veel _____ over regen die dagenlang op ons neervalt, is de neerslag hier absoluut onvoldoende om aan onze zoetwaterbehoefte te voldoen. We hebben enorme hoeveelheden _____ voor de huishoudens, de industrie en de landbouw. En ook, dat realiseren maar _____ mensen zich, om het zeewater uit de bodem te spoelen dat constant het land binnenstroomt en verzilting van de grond veroorzaakt.

Beantwoord vraag 7

Experts voorzien dat de zeespiegel de komende eeuw 20 tot 110 centimeter zal stijgen. Is er reden voor ongerustheid?

Willem Alexander:

Nee, niet als we nu maatregelen nemen met een goede mix van nieuwe techniek en meebewegen met de natuur. Wie de _____ jaren langs het strand wandelde, heeft vast wel iets gemerkt van de zandsuppleties, het opspuiten van zand, zeg maar, om de _____ te versterken. Dat is hard nodig. Uit metingen is namelijk gebleken dat het duin bij stormvloed steeds verder landinwaarts wordt weggeslagen. Bij stevige, _____ duinen is dat geen probleem, maar op sommige plaatsen, bijvoorbeeld ten

zuiden van Den Haag, zijn de duinen wel erg _____. Dat zijn de zwakke schakels, dáár moet iets gebeuren.

Wat precies dan?

Willem Alexander:

Je kunt dan denken aan uitbouw van de duinen richting _____ of aan de verplaatsing van bebouwing achter de duinen om op de vrijgekomen grond een extra beveiliging aan te leggen. We _____ trouwens niet alleen te maken met een stijgende zee. In westelijk Nederland daalt het land ook nog eens door de zogenaamde inklinking, het _____ van de bodem. Dat vormt dus een extra reden om de kust te versterken.

Nou, ik hoor het al, onze strijd tegen het water blijft nog een grote uitdaging.

Willem Alexander:

Inderdaad, ja.

Koninklijke hoogheid, bedankt voor dit gesprek.

Willem Alexander:

Graag gedaan.

Beantwoord vraag 8